

Muhasebe Meslek Mensuplarının Kobi TFRS Hakkındaki Düşünceleri Ve Farkındalık Düzeyleri: Gaziantep Örneği*

Opinions and Awareness Levels of Members of the Accounting Profession about Sme TFRS: Gaziantep Example

Murat KARAHAN*

Öz

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) 2009 yılında küçük ve orta büyüklükteki kuruluşların (KOBİ) ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan Uluslararası Mali Raporlama Standardını yayımlamıştır (KOBİ UFRS). KOBİ UFRS, (a) kamusal hesap verme sorumluluğu olmayan ve (b) genel amaçlı mali tablo çıkaran kuruluşların raporlama ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla dizayn edilmiştir. KOBİ UFRS küçük şirketlerin ihtiyaçları ve imkânları için tasarlanan 230 sayfalık kendi içinde yeterli bir standarttır. Türkiye'de ise KOBİ UFRS' nin ilk olarak Temmuz 2012'de (ulusal yönetmeliğe çevrildiği ve dâhil edildiği şekliyle) zorunlu olması gerektiğine karar verilmiş ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) tarafından KOBİ'ler için Türkiye Finansal Raporlama Standardı (KOBİ TFRS)" ismiyle yayınlanmıştır. KOBİ'ler için uyarlanmış olan KOBİ TFRS' nin ülkemizde uygulanması açısından en önemli vazifeyi bu standartların uygulayıcıları olmaları açısından muhasebecilik mesleğini yürüten meslek mensupları üstlenmektedir. Bu açıdan çalışma kapsamında; Gaziantep'te faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki düşüncelerinin ve farkındalık düzeylerinin hazırlanan Anket yardımıyla ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda Gaziantep'te faaliyette bulunan 200 muhasebe meslek mensubuna ulaşılmak istenmiş ancak bunlardan sadece 104'üne ulaşılabilmektedir. Bu 104 meslek mensubunun KOBİ TFRS hakkındaki görüşleri ve farkındalık düzeyleri ankete vermiş oldukları cevaplar ışığında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, KOBİ TFRS, Muhasebe Meslek Mensupları, Muhasebe Standartları

Abstract

In 2009, the International Accounting Standards Board (IASB) issued the Universal Financial Reporting Standard (UFRS for SMEs) prepared in line with the needs of small and medium sized enterprises (SMEs). SME UFRS is designed to meet the reporting requirements of organizations which (a) do not have publicly accountability responsibility and (b) issue general purpose financial statements. SME UFRS is a 230-page self-sufficient standard designed for the needs and possibilities of small companies.

In Turkey, it was decided that SME UFRS should be mandatory first in July 2012 (as converted and included in national regulation) and it is published by Turkish Accounting Standards Board (TMSK) for SMEs with the title called "Turkish Financial Reporting Standards" for SMEs (KOBİ TFRS).

The most important duty for the application of the SME TFRS adapted for SMEs in our country falls into the members of the accounting profession in terms of the fact that they are the enforcers of these standards. In this respect, with this study it was aimed to measure the opinions about the SME TFRS and the level of awareness of the accounting professionals operating in Gaziantep with the help of a questionnaire prepared. Within this scope, it was desired to reach 200 accounting professionals operating in Gaziantep, but only 104 of them could be reached. The opinions and awareness levels of these 104 professionals on SME TFRS were evaluated in the light of the answers they gave to the survey.

Keywords: SME, SME TFRS, Accounting Professionals, Accounting Standards

Giriş

Son yıllarda yaşanan ekonomik gelişmeler ve bu doğrultuda firmaların hızla globalleşmesi sonucunda dünya genelinde ortak bir finansal raporlama sisteminin oluşturulması ve uygulanması yönünde bir ihtiyaç ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyacı giderebilmek için dünya genelinde, birbiriyle uyumlu ve tüm ülkelerde kullanılabilir ortak bir finansal raporlama standardının oluşturulması yönünde çabalar ortaya çıkmaya başlamıştır. Mali raporlama uyumlaştırma alanındaki bu durum dünya borsasında listelenen büyük şirketler için çözülmüş

* Bu çalışma daha önce I. Uluslar arası Sosyal Bilimler Kongresi İKSAD 11-14 Mayıs 2017 tarihinde özet bildiri olarak sunulmuştur.

* Yrd.Doç.Dr. Gaziantep Üniversitesi İİBF, İşletme Bölümü, karahan@gantep.edu.tr

durumdadır. Mali tablolarını ABD Genel Kabul Görmüş Muhasebe Prensipleri'ne (GAAP) göre hazırlayan ABD şirketleri dışında pek çok ülkede listelenen büyük şirketlerin konsolide veya bireysel mali tabloları için kullanılan detaylı Uluslararası Mali Raporlama Standartları (UFRS) bulunmaktadır (Bohusova ve Svoboda, 2016).

Global anlamda bir muhasebe standardı olarak UFRS, esasen, sermaye piyasasının gelişen performansını (Daske vd., 2008), ve doğrudan yabancı yatırımları çekmeyi (Gordon Loeb ve Zhu, 2012) hedefleyen finans sektörünün izlenmesi için oluşturulan bir araç olarak benimsenmesini ekonomik açıdan incelemiştir. Tek bir küresel muhasebe standartları setini destekleyenler, ülkelerin UFRS kullanılarak hazırlanan mali tabloların gelişmiş karşılaştırılabilirliğinin ekonomik sonuçlarından faydalanacağını ve dolayısıyla daha iyi işlev gören sermaye piyasasına götüreceğini öne sürmektedir (Barth, Landsmann, ve Lang, 2007).

Muhasebe standartlarının uluslararasılaşması ile ilgili yazınlar UFRS' nin küresel finans mimarisinin istikrarının sağlanmasına yardımcı olduğunu (Arnold, 2012), kurumsal ve yabancı sermayenin çekilmesinde bir araç olarak işlev gördüğünü ve ekonominin genel işleyişini geliştirmek için küresel menkul kıymetler borsalarını bir düzenleme yöntemi sağladığını ileri sürmektedir.

Ancak, dünya genelindeki bütün ticari işletmelerin yalnızca düşük bir kısmı listelenmiş büyük girişimleri temsil eder. Diğerleri ise küçük veya orta-çaplı şirketlerdir (KOBİ). KOBİ'ler gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin ekonomisinde en hayati ve önemli olan kuruluşlar olarak kabul edilir; onlar ekonomik gelişim ve büyüme için bir omurga olarak hizmet etmekte ve istihdam, modernizasyon, inovasyon ve girişimcilik ruhu için çok önemli bir faktörü ifade etmektedir (Mamdouh, 2015). Kobiler birçok ülkede faaliyetlerin % 99'undan fazlasını temsil eden, faaliyet gösterdikleri ülkelerde istihdama önemli derecede katkı sağlayan ve dünyada GSYİH' nin yarısından fazlasını gerçekleştiren kuruluşlardır.

Ancak Kobilerin bu büyük önemine karşın kendilerine has muhasebe ve finansal uygulamalarının eksikliği ve muhasebe ve finansal uygulamalar hakkında çok az bilgiye sahip olmalarından dolayı çeşitli güçlüklerle karşı karşıya kalmaktadırlar (Allee ve Yohn, 2009). Ayrıca, globalleşen dünyada işletmelerin hızla uluslararasılaşması KOBİ'ler için ayrı bir finansal raporlama standardını zorunlu kılmıştır.

Bu kapsamda oluşan ihtiyaç doğrultusunda, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, mali tablolarını IAS/IFRS'ye göre hazırlama zorunluluğu bulunmayan şirketler için uluslararası kabul edilebilir muhasebe standartlarının geliştirilmesi için yetkili kılınmıştır. 2009 yılında, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) küçük ve orta büyüklükteki kuruluşlar (KOBİ) gereksinimleri göz önüne alınarak düzenlenen Uluslararası Finansal Raporlama Standardını yayımlamıştır. KOBİ UFRS, (a) halka açık şirketler gibi kamuya açıklama yapmayacak olan ve (b) genel amaçlı mali tablo çıkaran kuruluşların gereksinimleri doğrultusunda tasarlanmıştır. KOBİ UFRS küçük şirketlerin ihtiyaçları ve imkânları için tasarlanan 230 sayfalık kendi içinde yeterli bir standarttır (Bohusova ve Svoboda, 2016).

Dünyada ki birçok yerde olduğu gibi Türkiye'de de işletmelerin büyük bölümünü KOBİ'ler oluşturmaktadır. Bu nedenle KOBİ'lerin ihtiyaç duymuş olduğu ve 2009 yılında yayınlanan KOBİ UFRS Türkiye' de ilk olarak Temmuz 2012'de (ulusal yönetmeliğe çevrildiği ve dâhil edildiği şekliyle) KOBİ UFRS' nin zorunlu olması gerektiğine karar vermiştir. Ancak, uygulama 2014'e kadar ertelenmiş (Albu, vd., 2013) ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) tarafından KOBİ'ler için Türkiye Finansal Raporlama Standardı (KOBİ TFRS)" ismiyle yayınlanmıştır (Ayhan, 2014). Ancak KOBİ'ler için uyarlanmış olan KOBİ TFRS' nin ülkemizde uygulanması açısından en önemli vazife bu standartların uygulayıcıları olmaları açısından muhasebecilik mesleğini yürüten meslek mensuplarına düşmektedir. Bu açıdan

çalışma kapsamında; Gaziantep'te faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık düzeylerinin hazırlanan Anket yardımıyla ölçülmesi amaçlanmıştır.

Literatür Çalışması

Literatür incelendiğinde, muhasebe meslek mensuplarının Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ve KOBİ'ler için hazırlanmış olan KOBİ UFRS uygulamaları hakkındaki farkındalık düzeyinin ölçülebilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası birçok çalışma mevcuttur. Yapılan bu çalışmalar özellikle gelişmekte olan ülkelerde yoğunluk göstermektedir. Bu çalışmalardan bazıları aşağıdaki gibidir;

Joshi vd., (2008) Bahreynli muhasebe profesyonellerinin küresel muhasebe standartlarının gelişimi ve uygulanmasıyla ilişkili önemli sorunlar hakkındaki düşüncelerinin tespit edilmesi amacıyla yapılan çalışma kapsamında elde edilen bulgular, UFRS için detaylı bir uygulama rehberine artan bir talep olacağını, Ayrıca, milliyetçiliğin de UFRS' nin küresel olarak benimsenmesine büyük bir engel olmaya devam edebileceğini göstermektedir.

Erdoğan ve Dinç (2009) Muhasebe meslek mensuplarının TFRS'den ne düzeyde haberdar olduklarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye'nin tüm bölgelerinden rastgele olarak seçilen illerinde faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarına uygulanan anket sonucunda meslek mensuplarının önemli bir bölümünün standartlar konusunda yetersiz oldukları tespit edilmiştir.

Gençtürk vd., (2011) Türkiye'deki KOBİ'lerin UFRS ve KOBİ'ler için hazırlanan KOBİ UFRS'ye ne düzeyde hazır olduklarını muhasebe mesleğini icra eden meslek mensuplarının üzerinde yapılan farkındalık anketi yardımıyla değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında, Isparta, Antalya ve Burdur gibi farklı illerde mesleğini icra eden muhasebe meslek mensuplarının, KOBİ TFRS'nin muhasebe mesleğine katkısı hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları, KOBİ TFRS ile ilgili yeterli bilgi düzeyine sahip oldukları ve ankete katılan meslek mensuplarının vermiş oldukları yanıtların demografik özelliklerine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Kurcan, Uyar ve Tetik (2011) Muhasebe meslek mensuplarının TFRS ile ilgili düşüncelerinin araştırıldığı çalışma kapsamında, Antalya ve Alanya illerinde muhasebe meslek mensuplarının gerek uluslararası gerekse ulusal muhasebe standartları hakkında bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu ve standartları karmaşık ve uygulanması güç olarak algıladıkları tespit edilmiştir.

Koroğlu ve Doğan (2012) meslek mensuplarının TFRS hakkındaki bilgi seviyeleri ve TFRS hakkındaki düşüncelerinde herhangi bir fikir ayrılığının olup olmadığını tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilen çalışma kapsamında, meslek mensuplarının TFRS konusunda bilgilerinin yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Sykianakis vd., (2012) UFRS uygulamaları sonucu fayda ve maliyetlerin değerlendirildiği çalışma kapsamında Yunanistan'da faaliyet gösteren firmaların finans yöneticilerinin UFRS uygulamaları sonucu fayda ve maliyetleri hakkındaki düşüncelerini belirlemek üzere bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma neticesinde elde edilen bulgular katılımcıların büyük bir kısmının UFRS'nin uygulanmaya başlamasıyla birlikte firmaların yayınlamış olduğu finansal raporların kalitesinin arttığını düşünmelerine rağmen UFRS uygulamalarına ilişkin maliyetler hakkında ciddi endişe taşıdıkları tespit edilmiştir.

Özkan ve Özşahin (2012) Meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki düşüncelerini ve demografik özelliklerine göre herhangi bir görüş farklılığının olup olmadığını ortaya koymak amacıyla Kayseri'de aktif olarak muhasebe mesleğini icra eden kişiler üzerinde

yaptıkları araştırma sonrasında bu kişilerin KOBİ TFRS'nin uygulanmaya başlaması ile birlikte işletmelerin raporlama faaliyetlerini daha şeffaf bir şekilde gerçekleştireceğini, hazırlanan finansal tabloların güvenilirliğinin artacağını, muhasebede birliğinin sağlanacağını ve muhasebe mesleğinin öneminin artacağı kanaatini taşıdıkları tespit edilmiştir.

Arsoy ve Bora (2012) KOBİ TFRS'yi uygulayacak olan işletmelerin güçlü-zayıf yönleri ile tehdit ve fırsatları belirlemeye yönelik Bursa ilinde gerçekleştirilen çalışma kapsamında, KOBİ TFRS'ye yönelik SWOT analizi yapılmıştır. Bu kapsamda muhasebe mesleğini icra eden meslek mensuplarının KOBİ'lerin kurumsallaşabilmesi açısından KOBİ TFRS' nin önemli olduğu kanısında olduklarını tespit etmişlerdir.

Bunea vd., (2012) Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) için hazırlanan finansal raporlama esaslarına ilişkin Romen muhasebe meslek profesyonellerinin tutumunu belirlemek amacıyla yapılan çalışma kapsamında elde edilen bulgular Katılımcıların yarısından fazlasının mevcut düzenlemelerin KOBİ'ler için yeterli düzeyde basitleştirme sağlamadığını düşündüğünü göstermektedir. Dolayısıyla bu kurumlar için daha basitleştirilmiş bir raporlama sistemine ihtiyaç olduğunu belirtmektedir. Ancak çok az sayıda bir katılımcı topluluğu KOBİ'ler için UFRS' nin bu günkü şeklinin yeterli olduğunu düşündüğü ve bu düşünceye sahip olan katılımcıların KOBİ UFRS hakkında doğru tespit yapabilecek düzeyde yani 10 yıla ulaşan bir mesleki tecrübeye sahip katılımcılardan oluştuğu görülmektedir.

Hatunoğlu vd., (2013) TFRS'ye geçiş noktasında KOBİ'lerin, finansal tablolar üzerinde standartların etkisine ilişkin değerlendirmelerinin araştırılması amacıyla Kahramanmaraş'ta bulunan küçük ve orta büyüklükteki işletmeler üzerinde yapılan anket çalışması kapsamında bu işletmelerin muhasebe yöneticilerinin standartlar hakkında bilgi sahibi olmadıklarını, fakat standartların faydaları hususunda olumlu düşünceler taşıdıklarını belirlemişlerdir.

Fidan ve Cinit (2013) Yapmış oldukları çalışmada 1 Ocak 2013 öncesinde TFRS ve KOBİ'ler için hazırlanan KOBİ TFRS ile ilgili muhasebe meslek mensuplarının, mesleki tecrübe sürelerine göre bilgi düzeylerini ve genel düşüncelerini tespit etmeyi amaçlamışlar ve çalışmaları neticesinde muhasebe meslek mensuplarının, eğitim düzeyi, cinsiyet, yaş, çalışma şekli ve mesleki tecrübe gibi değişkenler açısından istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar gösterdiğini belirlemişlerdir.

Phan vd., (2013) UFRS' nin Vietnam da uygulanma ve adaptasyon süreciyle alakalı sorunlara ilişkin muhasebe profesyonellerin düşüncelerinin tespit edilmeye çalışıldığı çalışma neticesinde elde edilen bulgular, Vietnamlı muhasebe profesyonellerinin UFRS' nin uygulanması sonucu elde edilecek potansiyel faydalar konusunda olumlu düşünceye sahip olduğunu, ayrıca UFRS' nin uygulanması sürecinde maliyetlerin ve zorlukların farkında olduklarını ve bu nedenle UFRS' ye geçişin kademeli bir şekilde olması gerektiği görüşünü desteklediklerini göstermektedir.

Albu vd., (2013) Türkiye, Romanya, Çek cumhuriyeti ve Macaristan'dan oluşan dört gelişmekte olan ekonomi de yer alan paydaşların (hazırlayıcılar, denetçiler, düzenleyiciler, meslek örgütleri ve kullanıcılar) finansal raporlama hakkındaki algılarının tespit edilmesi amacıyla hazırlanan çalışma kapsamında bu dört ülkede de KOBİ'ler için hazırlanan KOBİ UFRS uygulamalarının desteklendiği belirlenmiştir.

Bengü, Özdemir ve Çelik (2014) Muhasebe mesleğini icra eden meslek mensuplarının TFRS'ye karşı yaklaşımlarını ve bu kişilerin TFRS' den beklentilerinin neler olduğunu Niğde ilinde yapmış oldukları anket çalışmasıyla ölçmeyi amaçlamışlardır. Bu çalışma sonucunda, daha fazla tecrübeye sahip olan meslek mensuplarının güncellemesi sık yapılan standartlara adapte olma sürecinde çeşitli problemlerle karşı karşıya kalabilecekleri ve mesleğini icra eden bu kişilerin diğer mesleklere mensup olan kişiler kadar değer görmediği kanaatinde oldukları

belirlenmiştir. Ayrıca, meslekle ilgili mevzuat ve yönetmelikleri takip eden meslek mensuplarının yeniliklere adapte olmakta zorlandıkları tespit edilmiştir.

Yel ve Erdem (2015) Çalışmada, Bolu ilinde aktif olarak muhasebecilik mesleğini icra eden meslek mensuplarının tam set UFRS ile ilgili farkındalık düzeylerinin anket yardımıyla tespit edilmesi amaçlanmış ve Araştırma kapsamında meslek mensuplarının tam set UFRS ile ilgili farkındalık düzeylerinin genel anlamda yüksek olduğu, bununla beraber tam set UFRS hakkındaki bilgi ve beklenti seviyelerinin de yüksek olduğu belirlenmiştir.

Materyal ve Yöntem

Bu bölümde araştırmanın amacı, kapsamı ve örneklem büyüklüğünün saptanması, araştırmada kullanılan veri toplama yöntemi ve anket formunun hazırlanmasına ilişkin bilgiler ortaya konulmaktadır.

Araştırmanın Amaç ve Kapsamı

Bu çalışma kapsamında Gaziantep'te faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık düzeyinin tespit edilmesi amaç edinmiştir. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde özellikle Doğu Avrupa ülkeleri ve bazı gelişmekte olan ülkeler de bu tür çalışmaların gerçekleştirildiği görülmüştür. Ülkemizde de benzer çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ancak, Gaziantep ilinde gerçekleştirilmiş bu tür bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu nedenle, Gaziantep ilinde faaliyette bulunan muhasebe meslek mensupları üzerine bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Kısıtları

- Araştırma bulguları, Gaziantep'te faaliyette bulunan muhasebe meslek mensupları ile sınırlıdır.
- Araştırmanın bulguları, Gaziantep'te faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarının görüşleri ile sınırlıdır.
- Araştırmada incelenen "Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ TFRS Hakkındaki Farkındalık Düzeyi" uygulanan anket kapsamı ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma, ankette yer alan sorularla sınırlandırılmıştır.

Veri Toplama Metodu

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket uygulamasına başvurulmuştur. Anket toplam 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, Katılımcıların yani 'Muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerinin belirlenmesine, ikinci bölüm ise bu kişilerin KOBİ TFRS hakkındaki Farkındalık düzeyinin tespitine yönelik sorulardan oluşmaktadır. Anket formunun hazırlanmasında literatürde yer alan. Joshi, Bremser, ve Al-Ajmi (2008), Fidan ve Cinit (2013), Ayhan (2014), Uyar ve Güngörmüş (2013) gibi çalışmalardan faydalanılmıştır.

Örneklem Büyüklüğünün Saptanması

Bu çalışmanın evrenini, Türkiye'nin Gaziantep'te faaliyette bulunan tüm muhasebe meslek mensupları oluşturmaktadır. Evrenin tümüne ulaşmanın çok güç olması nedeniyle örnek kütle, evreni temsil etme yeteneği nedeniyle tercih edilmiştir. Bu kapsamda, tesadüfi olmayan kolayda örneklem alma yöntemi kullanılarak Gaziantep'te faaliyette bulunan 104 muhasebe meslek mensubu üzerinde anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma anketindeki her bir soru, hipotez olarak ele alınmış ve hipotezler analiz edilirken, farklı demografik özellikler açısından ele alınan grupların birbirlerinden istatistiksel

olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine dair bulgular elde edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda belirlenen hipotezler tablo 1’ de gösterilmektedir;

Tablo 1: Araştırmanın hipotezleri

H₁: Muhasebe meslek mensuplarının Tam setten ayrı olarak KOBİ’ler için TFRS’nin çıkartılmasını doğru buluyorum ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır. .
H₂: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS setinin zorunlu olmasının ülkemiz ekonomisine olumlu katkıda sağladığını düşünüyorum ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₃: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS’ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₄: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS muhasebe uygulamalarını ve mesleğin gelişimini olumlu etkilemektedir ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₅: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS’ye uygun hazırlanmış finansal tabloları anlamak ve kıyaslamak daha kolay olacaktır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₆: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'nin uygulanması ile birlikte mali tablolar şeffaflaşmaktadır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₇: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS kullanıcıların ihtiyaçları gözetilerek hazırlanmıştır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₈: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₉: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS meslek mensuplarının inisiyatif kullanmasını kısıtlamaktadır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₀: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS’nin teknik altyapısını anlayıp yorumlayacak eğitmeni/eğitmen meslek mensubu sayısı yeterlidir ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır. .
H₁₁: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ standartlarının eğitimi Lisans düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmelidir ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₂: Muhasebe meslek mensuplarının Ülkedeki öğrenci ve muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS konusunda eğitilmesi sorundur ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₃: Muhasebe meslek mensuplarının TÜRMOB tarafından KOBİ TFRS’nin uygulanması konusunda eğitimler verilmelidir ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₄: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS ile ilgili teorik bilgi düzeyim yeterlidir ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₅: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS’yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₆: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS ile ilgili eğitimlere ve seminerlere sürekli olarak katılıyorum ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₇: KOBİ TFRS’ler hakkında örneklendirici-bilgilendirici kitap, bildiri v.b. yayınların sayısı yeterlidir ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₈: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS ilke ve uygulamalarını zor, karmaşık ve uygulanması güç olarak tanımlıyorum ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₁₉: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS, yönetimde kurumsallaşmayı sağlamaktadır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.
H₂₀: Muhasebe meslek mensuplarının Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemi ile KOBİ TFRS uyum içindedir ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₁: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H₂₂: Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde standartların karmaşıklığı önemli bir engel oluşturmaktadır ifadesi ile oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 2: Katılımcıları demografik özellikleri

Cinsiyet	N	%	Yaş	N	%
Bay	80	76,9	18-25	10	9,6
Bayan	24	23,1	26-35	46	44,2
Toplam	104	100	36-45	34	32,7
			46 ve üzeri	14	13,5
			Toplam	104	100
Eğitim Düzeyi	N	%	Unvan	N	%
Önlisans	17	16,3	SMMM	88	84,6
Lisans	69	66,3	YMM	16	15,4
Lisansüstü	18	17,3	Toplam	104	100,0
Toplam	104	100,0	Çalışma Şekli	N	%
			Bağımlı	42	40,4
			Bağımsız	62	59,6
			Toplam	104	100,0
Mesleki Tecrübe	N	%	KOBİ TFRS Mükellefine Sahip Olma	N	%
0-5	17	16,3	Evet	33	31,7
6-10	43	41,3	Hayır	71	68,3
11-15	24	23,1	Toplam	104	100,0
16-20 ve üzeri	20	19,2	KOBİ TFRS' Uygulamalarına Yönelik Çalışmanın Yapılması	N	%
Toplam	104	100	Evet	30	28,8
			Hayır	74	71,2
			Toplam	104	100,0

Araştırmanın Bulguları

Hipotez testlerine geçmeden önce, katılımcıların kişisel (demografik) bilgilerinden hareketle, frekans (yüzde) analizi gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar tablo 2'de verilmiştir. Ayrıca, Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeyine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Bulguları Tablo 3'de gösterilmiştir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Demografik Özellikleri

Çalışma kapsamında, öncelikle muhasebe meslek mensuplarının demografik özellikleri incelenmiş bunun neticesinde elde edilen bulgular tablo 2'de verilmiştir.

Yukarıda yer alan tablo 2'de muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerine ilişkin bulgular verilmiştir. Buna göre çalışmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının %76,9'u Erkek, %23,1'i bayandır. Yaş dağılımları incelendiğinde katılımcıların %44,2'sinin 26-35 yaş aralığında ve %32,7'sinin 36-45 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla katılımcıların çok büyük bir kısmını orta yaş düzeyindeki muhasebe meslek mensuplarının oluşturduğu ifade edilebilmektedir. Eğitim düzeylerinde ise %66,3 oranla Lisans mezunu muhasebe meslek mensuplarının çoğunlukta olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının %84,6'sını SMMM'lerin oluşturduğu ve %59,6'sının ise bağımsız olarak çalıştığı belirlenmiştir.

Muhasebe meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri incelendiğinde ise %41,3'nün 6-10 yıl arası tecrübeye sahip olduğu bunu 11-15 yıl arası tecrübeye sahip olan muhasebe meslek mensuplarının takip ettiği görülmüştür. Buna ek olarak katılımcıların %31,7'sinin KOBİ TFRS mükellefine sahip olduğu ve %28,8'nin KOBİ TFRS uygulamalarına yönelik çalışma yaptığı belirlenmiştir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeyi

Çalışma kapsamında muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık düzeylerini tespit etmeye yönelik hazırlanan ifadelere katılma oranları incelenmiş ve sonuçlar tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3: Muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeyine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma bulguları

Farkındalık	\bar{x}	S.S.
Tam setten ayrı olarak KOBİ'ler için TFRS'nin çıkartılmasını doğru buluyorum.	3,51	1,215
KOBİ TFRS setinin zorunlu olmasının ülkemiz ekonomisine olumlu katkıda sağladığını düşünüyorum.	3,59	1,146
KOBİ TFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır.	3,83	1,250
KOBİ TFRS muhasebe uygulamalarını ve mesleğin gelişimini olumlu etkilemektedir.	3,78	1,174
KOBİ TFRS'ye uygun hazırlanmış finansal tabloları anlamak ve kıyaslamak daha kolay olacaktır.	3,78	1,262
KOBİ TFRS'nin uygulanması ile birlikte mali tablolar şeffaflaşmaktadır.	3,94	1,245
KOBİ TFRS kullanıcıların ihtiyaçları gözeticilerle hazırlanmıştır.	3,34	1,326
KOBİ TFRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır.	3,50	1,351
KOBİ TFRS meslek mensuplarının inisiyatif kullanmasını kısıtlamaktadır.	3,38	1,233
KOBİ TFRS'nin teknik altyapısını anlayıp yorumlayacak eğitimci/öğretmen meslek mensubu sayısı yeterlidir.	2,68	1,185
KOBİ standartlarının eğitimi Lisans düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmelidir.	4,04	1,292
Ülkedeki öğrenci ve muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS konusunda eğitilmesi sorundur.	3,70	1,214
TÜRMOB tarafından KOBİ TFRS'nin uygulanması konusunda eğitimler verilmelidir.	4,13	1,259
KOBİ TFRS ile ilgili teorik bilgi düzeyim yeterlidir.	3,38	1,193
Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum.	2,73	1,301
KOBİ TFRS ile ilgili eğitimlere ve seminerlere sürekli olarak katılıyorum.	2,57	1,356
KOBİ TFRS'ler hakkında örneklendirici-bilgilendirici kitap, bildiri v.b. yayınların sayısı yeterlidir.	2,90	1,235
KOBİ TFRS ilke ve uygulamalarını zor, karmaşık ve uygulanması güç olarak tanımlıyorum.	3,13	1,191
KOBİ TFRS, yönetimde kurumsallaşmayı sağlamaktadır	3,66	1,067
Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemi ile KOBİ TFRS uyum içindedir.	3,32	1,225
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır.	3,35	1,147
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde standartların karmaşıklığı önemli bir engel oluşturmaktadır.	3,41	1,274
KOBİ TFRS uygulaması zorunlu olması muhasebe uygulamalarının standartlaşmasına katkı sağlamaktadır.	3,74	1,269

Tablo 3'de verilen ifadeler katılma oranları incelendiğinde bazı dikkat çekici bulgular tespit edilmiştir. Buna göre; Muhasebe meslek mensuplarının "KOBİ TFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır" ifadesine 3,83'lük bir oranla, "KOBİ TFRS'nin uygulanması ile birlikte mali tablolar şeffaflaşmaktadır" ifadesine 3,94'lük bir oranla, "KOBİ standartlarının eğitimi Lisans

düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmelidir" ifadesine 4,04'lük bir oranla ve "TÜRMOB tarafından KOBİ TFRS'nin uygulanması konusunda eğitimler verilmelidir ifadesine 4,13'lük bir oranla katıldıkları dikkat çekmektedir.

Ayrıca, Muhasebe meslek mensuplarının "KOBİ TFRS'nin teknik altyapısını anlayıp yorumlayacak eğitimci/öğretmen meslek mensubu sayısı yeterlidir" ifadesine 2'68, "Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum" ifadesine 2,73, "KOBİ TFRS ile ilgili eğitimlere ve seminerlere sürekli olarak katılıyorum" ifadesine 2,57 ve "KOBİ TFRS'ler hakkında örneklendirici-bilgilendirici kitap, bildiri v.b. yayınların sayısı yeterlidir" ifadesine 2,90 gibi düşük oranlarla katıldıkları görülmüştür.

Normallik Testi

Araştırma problemindeki soruları açıklayabilmek için ilk olarak analiz yönteminin belirlenmelidir. Verilerin normal dağılım göstermesi durumunda farklılığı belirlemek için T-Testi veya Anova Testi gibi testler (parametrik testler) uygulanabilmektedir. Ancak verilerin normal dağılmaması durumunda; Mann-Whitney Testi, Wilcox Testi ya da Kruskal-Wallis Testi gibi testler (parametrik olmayan testler) uygulanmaktadır.

Tablo 4: Kolmogorov-Smirnov (K-S) ve Shapiro-Wilk testleri

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Sd	P	İstatistik	Sd	p
Farkındalık	,104	104	,007	,979	104	,101

Elde edilen bulgulara göre verilerin anlamlılık değeri, Kolmogorov -Smirnov testi için 0,007 ($0,007 < 0,05$) iken Shapiro-Wilk testi için 0,101 ($0,101 > 0,05$) olarak tespit edilmiştir. Buna göre verilerin Shapiro - Wilk testine göre normal dağılım gösterdiği ifade edilebilmektedir. Ayrıca elde edilen çarpıklık (-0,452) ve basıklık (0,499) değerleri de verilerin normal dağılım gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Güvenirlilik Analizi

Sosyal bilimler araştırmalarında, ölçekler yoluyla hedeflenen bulguların ölçümlerinin tutarlı olup olmadığını, ya da ölçek maddeleri arasında tutarlılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda sıklıkla kullanılan analiz, güvenirlik analizidir (Gürbüz ve Şahin, 2014). Güvenirlik analizi, Cronbach alfa katsayısı ile ölçülmektedir. Alfa katsayısı, ölçekte bulunan soruların tek bir boyutta temsil edilip edilemeyeceğini gösteren ve 0 ile 1 arasında değer alması beklenen bir katsayıdır. Elde edilen değer 1'e yaklaştıkça, ölçümü yapılan faktöre ait soru kalıbının o kadar homojen bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. Bu çalışma kapsamında gerçekleştirilen güvenirlik testi sonucu aşağıda yer alan tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Ölçeğe ait güvenirlik alfa katsayısı

No	Faktör	Farkındalık
23	Cronbach Alfa	0,850

Çalışmada kullanılan ölçeğin geneline ilişkin yapılan güvenirlik analizi sonucunda Cronbach'ın alpha değeri 0,850 olarak bulunmuş ve uygulanan anketin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

T testleri ve ANOVA Testleri

Normallik testi neticesinde verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. Bunun sonucunda, araştırmada hipotezlerin test edilmesi için T testi ve Anova testi, gibi parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeylerinin Cinsiyet İle Olan İlişisini Gösteren Bağımsız Örneklem T Testi Sonucu

Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık düzeyini belirlemeye yönelik ifadelerinin cinsiyet gruplarına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiş ve bu kapsamda gerçekleştirilen bağımsız örneklem T Testi sonucu tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6: Farkındalık düzeylerinin cinsiyet ile olan ilişkisini gösteren bağımsız örneklem T testi

	Cinsiyet	N	Ortalama	S.S.	S.D.	T	p
KOBİ TFRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır.	Bay	80	3,66	1,312	2,285	102	,024
	Bayan	24	2,96	1,367			
KOBİ TFRS'ler hakkında örneklendirici-bilgilendirici kitap, bildiri v.b. yayınların sayısı yeterlidir.	Bay	80	2,74	1,230	-2,576	102	,011
	Bayan	24	3,46	1,103			
Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemi ile KOBİ TFRS uyum içindedir.	Bay	80	3,19	1,202	-2,002	102	,048
	Bayan	24	3,75	1,225			

Bağımsız örneklem T Testi sonucuna göre muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerinin cinsiyet guruplarına göre sadece üç ifadeye anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bunlar sırasıyla; "(p= 0,024) anlamlılık değeri ile KOBİ TFRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır, (p= 0,11) anlamlılık değeri ile KOBİ TFRS'ler hakkında örneklendirici-bilgilendirici kitap, bildiri v.b. yayınların sayısı yeterlidir ve (p = 0,048) anlamlılık değeri ile Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemi ile KOBİ TFRS uyum içindedir" ifadeleridir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeylerinin Yaş Grupları İle Olan İlişisini Gösteren Tek Faktörlü Varyans (ANOVA) Testi Sonucu

Tek Faktörlü Varyans Analizi sonuçlarına göre muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerini belirlemeye ilişkin ifadelerden yalnızca bir tanesinin yaş gruplarına göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre muhasebe meslek mensuplarının "KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadesi p = 0,021 anlamlılık değeri ile meslek mensuplarının yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.

Tablo 7: Farkındalık düzeylerinin yaş grupları ile olan ilişkisini ANOVA testi

Bağımlı değişkenler	Varyans'ın Kaynağı	Kareler Toplamı	s.d	Kareler Ortalaması	F	P (Sig)
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır.	Gruplar arası	12,488	3	4,163	3,383	,021
	Gruplar İçi	123,050	100	1,231		

Tek Faktörlü Varyans Analizi sonuçlarına göre tespit edilen anlamlı farklılığın hangi gruplar içerisinde yer aldığını belirlemek amacıyla Post Hoc testlerinden Games-Howell testi kullanılmış ve test sonucu tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: Yaş gruplarının farklılıklarını gösteren Games-Howell testi sonucu

	(I) Yaş	(J) Yaş	Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	p
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır.	46-55	18-25	,986	,391	,105
		26-35	,699*	,242	,029
		36-45	,109	,236	,967

Buna göre 46-55 yaş grubunda olan muhasebe meslek mensuplarının 26-35 yaş grubundaki muhasebe meslek mensuplarına göre ortalamalarının daha yüksek olduğu yani "KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadesine katılım oranının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeylerinin Çalışma Şekli İle Olan İlişisini Gösteren Bağımsız Örneklem T Testi Sonucu

Çalışma şeklinin muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık düzeyi ile ilişkisini belirlemeye yönelik gerçekleştirilen bağımsız örneklem T Testi sonucunda muhasebe meslek mensuplarının çalışma şekillerine göre farkındalık düzeylerini gösteren ifadelerden yalnızca "KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadesinin ($p= 0,007$) anlamlılık değeri ile bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 9: Farkındalık düzeylerinin çalışma şekli ile olan ilişkisini gösteren bağımsız örneklem T testi

	Çalışma Durumu	N	Ortalama	S.S.	S.D.	T	p
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır.	Bağımlı	42	2,95	1,361	-2,768	64,744	,007
	Bağımsız	62	3,61	,894			

Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeylerinin Unvanları İle Olan İlişisini Gösteren Bağımsız Örneklem T Testi Sonucu

Muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerinin sahip oldukları unvanlar ile olan ilişkisini gösteren bağımsız örneklem t testi gerçekleştirilmiş ve sonucu aşağıda yer alan Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10: Farkındalık düzeylerinin unvanları ile olan ilişkisini gösteren bağımsız örneklem T testi

	Unvan	N	Ortalama	S.S.	S.D.	T	p
Tam setten ayrı olarak KOBİ'ler için TFRS'nin çıkartılmasını doğru buluyorum.	SMMM	88	3,41	1,238	-2,447	25,788	,022
	YMM	16	4,06	,929			
KOBİ TFRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır.	SMMM	88	3,66	1,321	2,917	102	,004
	YMM	16	2,63	1,204			
Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemi ile KOBİ TFRS uyum içindedir.	SMMM	88	3,16	1,240	-4,886	38,119	,000
	YMM	16	4,19	,655			

Gerçekleştirilen t testi sonucunda muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerinin sahip oldukları unvan guruplarına göre sadece üç ifadeye anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bunlar sırasıyla; "(p= 0,022) anlamlılık değeri ile Tam setten ayrı olarak KOBİ'ler için TFRS'nin çıkartılmasını doğru buluyorum, (p= 0,04) anlamlılık değeri ile KOBİ TFRS meslek mensuplarının iş yükünü arttıracaktır ve (p = 0,000) anlamlılık değeri ile Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemi ile KOBİ TFRS uyum içindedir" ifadeleridir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeylerinin Eğitim Durumu Grupları İle Olan İlişisini Gösteren Tek Faktörlü Varyans (ANOVA) Testi Sonucu

Muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerini belirlemeye ilişkin ifadelerinin eğitim düzeyi gruplarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek üzere gerçekleştirilen Tek Faktörlü Varyans Analizi sonucunda herhangi bir ifadeye eğitim düzeyi gruplarına göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeylerinin Deneyim Grupları İle Olan İlişisini Gösteren Tek Faktörlü Varyans (ANOVA) Testi Sonucu

Tek Faktörlü Varyans Analizi sonuçlarına göre muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerini belirlemeye ilişkin ifadelerden yalnızca iki tanesinin deneyim gruplarına göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Tablo 11: Farkındalık düzeylerinin deneyim grupları ile olan ilişkisini ANOVA testi

Bağımlı değişkenler	Varyans'ın Kaynağı	Kareler Toplamı	s.d	Kareler Ortalaması	F	P (Sig)
KOBİ TFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır.	Gruplar arası	15,015	3	5,005	3,431	,020
	Gruplar İçi	145,870	100	1,459		
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır.	Gruplar arası	13,964	3	4,655	3,829	,012
	Gruplar İçi	121,574	100	1,216		

Yukarıda tablo 11'de gösterilen bulgulara göre muhasebe meslek mensuplarının "KOBİ TFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır" ifadesi p = 0,020 anlamlılık değeriyle ve KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadesi p = 0,012 anlamlılık değeri ile meslek mensuplarının deneyim gruplarına göre farklılık göstermektedir.

Tek Faktörlü Varyans Analizi sonucunda tespit edilen anlamlı farklılığın hangi gruplarda yer aldığını belirlemek için Post Hoc testlerinden olan Tukey testi kullanılmış ve test sonucu tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12: Deneyim gruplarının farklılıklarını gösteren Tukey testi sonucu

	(I) Deneyim	(J) Deneyim	Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	P
KOBİ TFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır.	6-10	0-5	,491	,346	,490
		11-15	,881*	,308	,026
		16-20 ve üzeri	,756	,327	,102

Buna göre 6-10 yıl deneyime sahip olan muhasebe meslek mensuplarının 11-15 yıl deneyime sahip olan muhasebe meslek mensuplarına göre ortalamalarının daha yüksek olduğu yani "KOBİ TFRS"ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır" ifadesine katılım oranının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tek Faktörlü Varyans Analizi sonuçlarına göre "KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadesinde tespit edilen anlamlı farklılığın hangi gruplar içerisinde yer aldığını belirlemek için Post Hoc testlerinden Games-Howell testi kullanılmış ve test sonucu tablo da verilmiştir.

Tablo 13: Deneyim gruplarının farklılıklarını gösteren Games-Howell testi sonucu

	(I) Deneyim	(J) Deneyim	Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	P
KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır.	16-20 ve üzeri	0-5	,950*	,336	,039
		6-10	,880*	,268	,010
		11-15	,367	,300	,615

Tablo 13'de verilen Games-Howell testi sonucuna göre 16-20 yıl ve üzeri deneyime sahip olan muhasebe meslek mensuplarının 0-5 yıl ve 6-10 yıl deneyime sahip olan muhasebe meslek mensuplarına göre ortalamalarının daha yüksek olduğu yani "KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadesine katılım oranının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç

Çalışma kapsamında Gaziantep'te faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık seviyeleri ölçülmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen anket uygulamasına toplam 104 muhasebe meslek mensubu katılmıştır. Çalışmada öncelikle muhasebe meslek mensuplarının demografik özellikleri incelenmiş bunun neticesinde şu bulgular elde edilmiştir; Çalışmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının %76,9'u Erkek, %23,1'i bayandır. Yaş dağılımları incelendiğinde %44,2'sinin 26-35 yaş aralığında ve %32,7'sinin 36-45 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Eğitim düzeylerinde ise %66,3 oranla Lisans mezunu muhasebe meslek mensuplarının çoğunlukta olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının %84,6'sını SMMM'lerin oluşturduğu ve %59,6'sının ise bağımsız olarak çalıştığı belirlenmiştir.

Muhasebe meslek mensuplarının mesleki tecrübeleri incelendiğinde ise %41,3'nün 6-10 yıl arası tecrübeye sahip olduğu bunu 11-15 yıl arası tecrübeye sahip olan muhasebe meslek mensuplarının takip ettiği görülmüştür. Buna ek olarak katılımcıların %31,7'sinin KOBİ TFRS mükellefine sahip olduğu ve %28,8'nin KOBİ TFRS uygulamalarına yönelik çalışma yaptığı belirlenmiştir.

Çalışma kapsamında ayrıca muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık düzeylerini tespit etmeye yönelik hazırlanan ifadelerle katılma oranları incelendiğinde elde edilen bazı dikkat çekici bulgular şu şekildedir;

Muhasebe meslek mensuplarının "KOBİ TFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır" ifadesine 3,83'lük bir oranla, "KOBİ TFRS'nin uygulanması ile birlikte mali tablolar şeffaflaşmaktadır" ifadesine 3,94'lük bir oranla, "KOBİ standartlarının eğitimi Lisans düzeyinde ayrı bir ders olarak verilmelidir" ifadesine 4,04'lük bir oranla ve "TÜRMOB tarafından KOBİ TFRS'nin uygulanması konusunda eğitimler verilmelidir" ifadesine 4,13'lük bir oranla katıldıkları dikkat çekmektedir.

Ayrıca, Muhasebe meslek mensuplarının "KOBİ TFRS'nin teknik altyapısını anlayıp yorumlayacak eğitimci/öğretmen meslek mensubu sayısı yeterlidir" ifadesine 2'68, "Muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'yi kendi çabaları ile öğrenebileceklerini düşünüyorum" ifadesine 2,73, "KOBİ TFRS ile ilgili eğitimlere ve seminerlere sürekli olarak katılıyorum" ifadesine 2,57 ve "KOBİ TFRS'ler hakkında örneklendirici-bilgilendirici kitap, bildiri v.b. yayınların sayısı yeterlidir" ifadesine 2,90 gibi düşük oranlarla katıldıkları görülmüştür.

Çalışma kapsamında son olarak muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık düzeyini belirlemeye yönelik ifadelerle katılma düzeylerinin demografik özelliklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiş olup elde edilen bulgular şu şekilde özetlenmiştir;

Muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerinin cinsiyet gruplarına göre incelenmesi sonucunda "KOBİ TFRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır, KOBİ TFRS'ler hakkında örneklendirici-bilgilendirici kitap, bildiri v.b. yayınların sayısı yeterlidir ve Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemi ile KOBİ TFRS uyum içindedir" ifadelerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiş yaş gruplarına göre ise "KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadesinin anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Muhasebe meslek mensuplarının çalışma şekillerine göre farkındalık düzeylerini gösteren ifadelerden yalnızca "KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadesi anlamlı bir farklılık gösterirken, Muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerinin sahip oldukları unvan gruplarına göre "Tam setten ayrı olarak KOBİ'ler için TFRS'nin çıkartılmasını doğru buluyorum, KOBİ TFRS meslek mensuplarının iş yükünü artıracaktır ve Ülkemizde uygulanan Tekdüzen Muhasebe Sistemi ile KOBİ TFRS uyum içindedir" ifadelerinin anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Ayrıca Muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerini belirlemeye ilişkin ifadelerinin eğitim düzeyi gruplarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği buna karşın, Muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeylerini belirlemeye ilişkin ifadelerden "KOBİ TFRS'ye uygun olarak hazırlanan mali tablolar, karar alıcıların daha doğru karar almalarına yardımcı olmaktadır ve KOBİ TFRS'nin uygulanması sürecinde, vergi sistemine uymayan düzenlemelerin varlığı önemli bir engel oluşturmaktadır" ifadelerinin meslek mensuplarının deneyim gruplarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak ifade etmek gerekirse muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS'ye yönelik çalışmalarının yetersiz olmasına karşın KOBİ TFRS hakkındaki farkındalık düzeylerinin genel olarak yüksek olduğu ifade edilebilir. Özellikle muhasebe meslek mensuplarının KOBİ TFRS hakkındaki eğitim ve bilgilendirme düzeylerinin yetersiz olduğunu ve bunun geliştirilmesi gerektiğini işaret eden ifadeler yüksek oranda katılmış oldukları dikkat çekicidir. Bu nedenle KOBİ TFRS hakkında bilgilendirme ve eğitim faaliyetlerinin gerek TURMOB gerekse Akademik çevreler tarafından daha yoğun bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu sayede KOBİ TFRS uygulamalarında yaşanacak karmaşaların önüne geçilebileceği ve sürecin daha sağlıklı bir şekilde işletilebileceği düşünülmektedir.

Kaynakça

Albu, vd.(2013) Implementation of IFRS For SMEs in Emerging Economies: Stakeholder Perceptions in the Czech Republic, Hungary, Romania and Turkey, *Journal of International Financial Management & Accounting* 24(2), 140-175.

- Allee K. D. ve Yohn T. L. (2009). "The Demand For Financial Statements in An Unregulated Environment: An Examination of The Production and Use of Financial Statements By Privately Held Small Businesses, *The Accounting Review*, 84 (1), 1-25.
- Arnold P. J. (2012). The Political Economy of Financial Harmonization: The East Asian Financial Crisis and The Rise of International Accounting Standards, *Accounting, Organizations and Society*, 37(6), 361-381.
- Barth M. E., Landsman W. R. ve Lang M. H. (2008). International Accounting Standards And Accounting Quality, *Journal of accounting research*, 46(3), 467-498.
- Bengü H., Özdemir F. S. ve Çelik, S. (2014). Niğde İlindeki Muhasebe Meslek Mensuplarının Finansal Raporlama Standartlarına Bakış Açılarının Ampirik Olarak Değerlendirilmesi, *Academic Review of Economics & Administrative Sciences*, 7(1).
- Bohusova Hana ve Svoboda Patrik.(2016), Possible Amendment to IFRS for SMEs due to New Approach to Operating Lease Reporting in Full IFRS: Effect on Financial Analysis Ratios in Air Cargo Transportation in the Czech Republic, *Rev. Integr. Bus. Econ. Res. Vol 5(1)* .
- Bunea S., Sacarin M. ve Mihaela, M. I. N. U. (2012). Romanian Professional Accountants' Perception on the Differential Financial Reporting for Small and Medium-Sized Enterprises. *Accounting and Management Information Systems*, 11(1), 27.
- Daske H., Hail L., Leuz C. ve Verdi R. (2008). Mandatory IFRS Reporting Around The World: Early Evidence On The Economic Consequences, *Journal of Accounting Research*, 46(5), 1085-1142.
- Erdoğan M. ve Dinç E. (2009). Türkiye Muhasebe Standartları ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi, *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, 43, 154-169.
- Fidan M. E. ve Cinit H. (2013). Muhasebe Meslek Mensuplarının Mesleki Tecrübeleri İle Muhasebe Standartlarına Yönelik Algıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma: Marmara Bölgesi Örneği, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ekim, 1-25.
- Gençtürk M., Karaman N. ve Yılmaz, T. (2011). KOBİ'ler İçin Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Değerlendirilmesi ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Farkındalık Düzeylerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Araştırma, *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar Dergisi*, 48(551), 77-92.
- Gordon L. A., Loeb M. P. ve Zhu W. (2012). The Impact of IFRS Adoption on Foreign Direct Investment, *Journal of Accounting and Public Policy*, 31(4), 374-398.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2014). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, *Ankara: Seçkin Yayıncılık*.
- Hatunoğlu Z., Uçaktürk M. ve Kılılı M. (2013). Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın Bilinirlik Düzeyi Üzerine Kahramanmaraş'ta Bir Alan Çalışması, *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 51.
- Joshi P. L., Bremser W. G. ve Al-Ajmi, J. (2008). Perceptions of Accounting Professionals in the Adoption and Implementation of A Single Set of Global Accounting Standards: Evidence from Bahrain, *Advances in Accounting*, 24(1), 41-48.
- Köroğlu Ç. ve Doğan C. (2012). Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Uyum Süreci ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi (Marmaris İlçesi Örneği), *World Of IFRS-UFRS Dünyası Dergisi*.
- Kurcan F., Uyar S. ve Tetik N. (2011). Meslek Mensuplarının UFRS'ye Bakış Açuları ve Farkındalık Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi (MUVU)/Journal of Accounting & Taxation Studies (JATS)*, 4(3).
- Mamdouh, Nermine Ahmed.(2015), The Potential Effect of the Implementation of the UFRS For Smes on the Credit Decision for Small Entities *Proceedings of 30th International Business Research Conference 20 - 22 April, Flora Grand Hotel, Dubai, UAE, ISBN: 978-1-922069-74-0*

Phan D. H. T., Mascitelli B. ve Barut M. (2013). Perceptions of accounting professionals towards international financial reporting standards (IFRS) in developing country: Evidence from Vietnam, *In World Business Institute, Proceedings of the 3rd Global Accounting, Finance, and Economics Conference*.

Sykianakis N., Naoum V. C. ve Tzovas C. (2012). The Perceptions of Managers of Greek Firms Regarding the Costs and Benefits Ensuing from the Adoption of International Financial Reporting Standards in Greece, *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 4(3), 59-74.

Özkan A. ve Özşahin F. (2012). Muhasebe Meslek Mensuplarının KOBİ Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Görüşlerinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma, *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, 12(37), 47-68.

Yel T. ve Erdem M. S. (2015). Muhasebe Meslek Mensuplarının UFRS Hakkındaki Farkındalık Düzeylerinin Tespiti: Bolu İli Örneği, *International Journal Of Economic & Social Research*, 11(2).
